

Analiza odstopanj napovedi, ki jo mora Fiskalni svet skladno z zakonodajo pripraviti vsaki dve leti, je tokrat okrnjena. V letu 2020 sprejeta zakonodaja namreč določa, da se v analizi odstopanj napovedi ne upoštevata leti 2020 in 2021, kar omejuje smiselnost tokratne naknadne ocene odstopanj napovedi za obdobje 2018-2021. Skladno s tem smo zgolj zaradi ohranjanja kontinuitete pripravili le krajšo oceno z omejenim naborom spremenljivk. Prav tako zaradi kratkega obdobja, ki je lahko vključeno v analizo, v nasprotju s predhodno analizo iz leta 2020 ne podajamo predlogov Uradu RS za makroekonomske analize in razvoj ter Ministrstvu za finance, ki pripravljata makroekonomske oziroma javnofinančne napovedi. Zaradi navedenih zakonskih določb bo okrnjena tudi naslednja analiza odstopanj napovedi za obdobje 2020-2023, ki jo mora Fiskalni svet pripraviti v letu 2024.

Šoki, ki vplivajo na odstopanje dejanske realizacije od predhodnih napovedi, so običajni in ne vplivajo nujno na pristranost napovedi, ki je eden od bistvenih elementov kakovosti napovedi. Kljub morebitnemu izločanju posameznih let, ki jih zaznamujejo nepričakovane okoliščine, iz naknadnih analiz odstopanj napovedi, je neizpodbitno dejstvo, da lahko imajo šoki pomembne dolgoročne javnofinančne posledice. Ker lahko posledice šokov pomembno omejijo prihodnji manevrski prostor za delovanje fiskalne politike, bi morala biti tudi obdobja, v katerih pride do njih, nujno vključena v naknadne analize odstopanj napovedi.

Ocenjujemo, da je v časih povečane negotovosti še bolj kot v običajnih razmerah potrebno zagotoviti transparentnost načrtovanja in izvajanja politik. V nasprotnem primeru se lahko v času šokov, ki se pogosto blažijo s povečanim obsegom javne porabe odpre prostor tudi za netransparentno ter neracionalno oziroma neupravičeno porabo javnih sredstev, ki lahko vodi v poslabšanje dolgoročne vzdržnosti javnih financ. Prav uveljavljanje izjemnih okoliščin v letih 2020 in 2021 je po mnenju Fiskalnega sveta spremljalo manj transparentno in manj verodostojno javnofinančno načrtovanje v delu, ki ne zajema neposrednega učinka ukrepov za blaženje posledic epidemije.